

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

22. Quando in consecratione Episcopali imprimatur character? Et quid si Episcopus moriatur in medio, v. g. consecrationis? Sed difficultas est, supposita opinione Doctorum asserentium in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

4. Nec supradictis obstat asserere cum Amico, vbi supra numero 101. quod si Episcopatus imprimeret distinctum characterem, sequeretur posse aliquem fieri Episcopum, antequam fieret Sacerdos, & exercere quicquid Sacerdos potest, siquidem Ordo superior non pendet, vt suum imprimat characterem ab inferiore: nam posset quis suscipere sacerdotium absque Diaconatu, & validè exercere quicquid Diaconus, & Sacerdos potest, quia Ordo superior virtute continet inferiorem. Cum igitur character Episcopalis non possit esse Sacerdotali inferior, est illo superior, adeoque poterit quicquid potest character sacerdotalis. Non inquam hæc obstant, nam respondeo cum Martinon. *de Sacrament. tom. 2. idispur. 66. sect. 3. num. 39.* in ordinatione Episcopi imprimi characterem: neque tamen fore propterea, vt effectum fortiteretur in eo, qui non esset Sacerdos; neque potestatem illi conferret ad consecrandum Corpus, & Sanguinem Christi. Sicut reliqua Sacramenta præsupponunt Baptismum, sine quo validè conferri nequeunt. Ita probabilis est iuxta communem Theologorum sensum characterem Episcopalem præsupponere sacerdotalem, & sine illo præsupposito conferri non posse. Quamuis autem character Episcopalis sit superior sacerdotali, non propterea debet illum includere, aut illius vim habere. Neque enim semper vnum disparatorum, quamuis nobilior, includit aliud, aut vim illius habet. Vt calor est nobilior humiditate, quam tamen non includit, nec illius vim habet. Quin etiam character non est potestas; vt alibi ostendimus; sed nota quædam indelebilis, & insigne alicuius status per Sacramentum collati. Sicque character Episcopalis est dumtaxat insigne ordinis Episcopalis, & status illius peculiaris, & eminentis supra statum simplicium sacerdotum. Et hæc sunt pugnantis sententiæ circa præsentem satis arduam difficultatem, quas ego puto omnes quidem probabiles. Dico igitur, quod Episcopalis consecratio imprimat characterem, siue addendo nouum, siue augendo veterem (provt variæ opiniones sunt) & confert duas potestates, vnam confirmandi, & alteram ordinandi, easque indelebiles; vnde neque repetere licet, vt agnoscit S. Aug. *lib. 2. contra Parmen. c. 13. & lib. 1. de Baptism. contra Donatist. cap. 1.* ergo ordinatione Episcopalis est verus Ordo, & Sacramentum. Vnde Marchant. *in Tribun. Sacram. tom. 3. tractatu 7. tit. 1. quest. 2. concl. 2.* sic ait: [An verò ordo Episcopalis characterem separatim à sacerdotali imprimat, & an duplex Ordo assignandus sit sacerdotali, & Episcopalis? Respondeo absque disputatione, Characteri sacerdotali saltem aliquod augmentum aduenire per ordinationem Episcopalem, siue fiat per intentionem, & ampliationem in sua entitate, siue per virtutis nouæ acquisitionem: sufficit enim, quod ad effectus plures, & maiores intelligatur protendi. Nec errauerit, si sub ordine vno generico duas vel tres species, quarum altera, alteram præsupponat, assignet; aut duos gradus eiusdem Ordinis, quorum etiam ab intrinseco posterior priorè perfectior, & excellentior sit.] Ita ille. Itaque bona pace Patris Amici inter præstantissimos Theologos Societatis celeberrimi assero sententias superius positas suam habere probabilitatem.

RESOL. XXII.

Quando in Consecratione Episcopalis imprimatur Character?

Et quid, si Episcopus moriatur in medio, v. g. Consecrationis?

Sed difficultas est, supposita opinione Doctorum asserentium in Consecratione Episcopi dari plures materias & formas partiales substantialiter necessarias, quando imprimatur Character, & conferatur gratia?

Et si in Consecratione Episcopus moreretur ante copiam omnium partialium materiarum, in tali casu acciperet partiali gratiam correspondentem partiali materia, ab Episcopo recepta?

Et asseritur in Sacram. Exrema-unctionis in singulari conuentionibus partialem gratiam conferri. Ex part. 1. tract. 1. Resol. 22.

§. 1. **A**liqui asserunt characterem, imprimi in unctione capitis ex Chrismate. Sed hoc non est verum, vt patet ex *cap. vnic. de sacra Unctione*; vbi habetur, quod si hoc omitatur, non iteretur, sed suppletur. Vnde dicendum est characterem imprimi, quando consecratur, & assistentes Episcopi manus imponunt super caput consecrandi in Episcopum, dicuntque, vt habetur in Pontificali, *Accipe Spiritum sanctum*; & sic colligitur ex *cap. Episcopus, dist. 23.* Sic Syluester verbo *Ordo 2. questione 4. fin.* Angelus verbo *Ordo numero 7. fin.* Tabiena *Ordo 1. quest. 13.* Armill. verbo *Ordo numero 11.* quibus adde Sanchez *in Opusc. tom. 2. lib. 7. capite 1. dub. 11. numero 22.*

2. Sed difficultas est supposita opinione Doctorum asserentium in consecratione dari plures materias & formas partiales substantialiter necessarias. Difficultas est (inquam) quando imprimatur character, & conferatur gratia? Hoc dubium resolutum inuenio apud Hallier *de sacris electionibus, part. 2. cap. 2. artic. 1. §. 13. num. 30.* vbi ponit hoc argumentum. Si impositio manuum est materia ordinationis, eaque adeo efficax, vt gratiam producat, ne frustra videatur Episcopus dicere, *Accipe Spiritum sanctum*, quod ex Tridentino docuimus, certe peracta illa manus impositione, videtur perfectum esse Sacramentum: nam Sacramentum gratiam non producit, nisi perfectum; proindeque sequens libri Euangeliorum traditio gratiam non confert. Confirmatur: nam manus impositio gratiam producit, vt Scriptura facta, Patres, ac Concilia superius inuunt: vel ergo collatio libri Euangeliorum producit gratiam, vel non, si producit; bis ergo gratia Episcopalis Ordinis, non autem semel confertur; quod gratis, & sine fundamento dicitur: Si non producit, nulla ratio videtur suadere hanc esse partem, aut materiam Sacramenti, quippe cum materia cuiuscumque Sacramenti, verbi gratia, aque in Baptismo, Oleo in Confirmatione, & sic de cæteris, gratia productio tribuatur. Ita Hallier, qui postea huic argumento sic satisfacit; Respondemus vtramque esse probabile, & quod manus impositio non statim producat gratiam, nisi postquam correctus est liber Euangeliorum, quo potrecto tam gratia quam character Episcopalis (siue nouus sit, siue extensio Presbyteralis) producantur vi non solum impositionis manuum, verum etiam porrectionis libri Euangeliorum. Nam quia parum temporis fuit inter applicatam vtramque istam materiam, priori effectus rectè tribuitur, et si, nonnisi posteriore secuta, producat: eo modo quo si trina immersione Baptismus conferatur, non vltima tantum immersioni; verum etiam primæ tribuetur gratia Baptifinalis, quamuis non nisi post vltimam producta sit, potest etiam è contrario dici, quod per impositionem manuum producat gratia Episcopalis, & postea per porrectionem libri Euangeliorum potestas Ordinis Episcopalis, seu character conferatur, adeo vt nempe producat

catur per unam materiam partialem gratia tanquam dispositio ad diuinam potestatem Episcopi rite consequendam: Per alteram vero partialem materiam potestas illa disposita iam ordinandi animae imprimatur: eo modo quo probabile est partiales gratias per impositionem Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus Panis, & Vini, produci: & partialibus victionibus, quae in Extrema-victione adhibentur, peculiaria adnexa esse auxilia contra peculiaria vitia, quae singulis sensibus insident, & ab iis speciatim continentur, ac fouentur. Quod si in eodem Sacramento non conferret absurdum effectus gratiae partiri, multo minus absurdum videbitur in eodem Sacramento Episcopatus sic distinguere eius effectus, vt per unam materiam gratia, per alteram partialem character, seu potestas Episcopalis conferatur: quod enim dicitur, Sacramentum non conferre gratiam, nisi perfectum, hoc licet verum sit in Sacramentis vnicam habentibus materiam; at non in iis, quae duplicem obtinent partialem. Hucque Hallier: quae quidem maxime sunt notanda, & quia curiosa, & quia non facile apud alios inuenies supposito, vt diximus, dari plures materias partiales in Confirmatione Episcopali, quod ego nego.

3. Ex hac itaque opinione Doctoris Hallier, & aliorum, ego infero pro curiosis: quod si in Consecratione Episcopus moreretur ante receptas omnes partiales materias, quod vique in tali casu acciperet partialem gratiam correspondentem partiali materiae ab ipso Episcopo receptae.

4. Confirmatur haec illatio in doctrina aliquorum Theologorum asserentium in Sacramento Extremae-victionis in singulis victionibus partialem gratiam conferri: & hanc sententiam probabilem putat Suaresca *disp. 41. sect. 2. num. 13.* Filiucius *tom. 1. tract. 3. de Sacram. Extremae-victionis, cap. ult. num. 126.* Henricus *lib. 3. cap. 12. num. 3.* Amicus in *Curso Theolog. tom. 8. disp. 19. sect. 7. num. 135.* quibus fauet D. Thomas *quest. 29. in addit. ad 3. part. art. 1. ad 1.* vbi hoc Sacramentum comparat Sacramento Eucharistiae cuius singulae species gratiam conferunt. Scotus *in 4. disp. 23. quest. vnica ad 2.* affirmans hoc Sacramentum esse vnum vnitae integritatis, non indiuisibilitatis, *secus effectus eius, inquit, non est vnus indiuisibiliter, quia non remissio vnus venialis, sed vnus vnitae plenaria remissionis omnium venialium.* Medina *Cod. de censur. tract. 2. quest. 11. de integritate absolutionis, §. secundum.* Idem probat Adrianus, vbi docet, Extremae-victionem ex pluribus constare partibus, quantum qualibet est Sacramentum, habens suam propriam formam, non secus, ac Eucharistia.

5. Fundamentum huius sententiae triplex est. Primum ducitur a puritate Eucharistiae, & Ordinis: nam licet quilibet species Eucharistiae, & quouis partialis Ordo conferat suam partialem effectum: ita & in hoc Sacramento quouis vinctio cum sua propria forma conferat suam partialem effectum, & gratiam.

6. Secundum, quouis vinctio cum sua forma conferat ex partiali materia, & ex partiali forma cum significatione propria respondente proprio effectui: ergo quouis vinctio cum sua propria forma est proprium Sacramentum gratiam conferens: nam Sacramentum ex diuina institutione efficit, quod significat, ergo si quouis vinctio cum sua propria forma habet propriam significationem partialem distinctam ab aliis, habebit etiam suam effectum propriam partialem distinctam ab aliis.

7. Tertium fundamentum est, quia iuxta hanc sententiam melius prouidum est casibus qui possunt in hoc Sacramento suscipiendo decurrere infirmos vt si moriatur ante omnes quinque victiones expletas:

Tom. I V.

nam in hac sententia infirmus accipit gratiam, partem partialem in prima victione: vnde etiam si moriatur antequam accipiat reliquas, moritur cum gratia sacramentali. Praeterea fieri potest vt per talem gratiam inunctus ex attrito fiat contritus, & saluetur, qui iuxta aliam sententiam, gratiam non acciperet, & consequenter, si in peccatis esset, etiam si esset attritus, damnaretur.

8. Vnde ex his omnibus apparet probabilitas opinionis Hallier, & simul probabilitas illationis, quam ego ab ipsa collegi, nempe quod Episcopus si in ipsa consecratione moreretur, acciperet partialem gratiam ex partiali materia ab ipso antequam mortuus fuerit recepta. Confirmantur aliqua ex superius dictis exemplo ordinationis Sacerdotalis, in qua, vt asserit Dicalillus *de Sacram. tom. 1. tract. 6. disput. 1. dub. 10. num. 153.* & alij, cum conferat duobus partialibus materiis, per vtramque seorsum distinctum gradum gratiae conferatur.

Sup. hoc exemplo in to. 1. tr. 3. legem latam doctr. Ref. 2 & aliorum Ref. & §. eius not.

RESOL. XXIII.

An ratione Characteris, si Episcopus consecratus moreretur, & postea resurgeret, posset iterum munia Episcopalia exercere?

Pro quo queritur primo, an Character ita sit indelebilis, vt etiam post mortem tam in Beatis, quam in damnatis permaneat?

Queritur secundum, an Character ita in alia vita permaneat, vt maneat cum potestate sibi annexa, ad valide recipienda, vel danda alia Sacramenta? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 2. 3.

§. 1. SUppono quod de subiecto immediato characteris diuersi etiam diuersimode opinantur: magis autem videtur probanda illorum sententia, qui collocant illum immediate in essentia animae. Ita Marsil. Gabriel, Suarez, Valquez, Bellarminus, Tannerus, & alij quos citat Vvigerus *in 3. p. D. Th. q. 63. m. 103.* Probatum primo, quia Concilium Florentinum, & Tridentinum dicunt simpliciter characterem animae imprimi, & esse in anima, quae conuenienter accipiuntur de subiecto proximo. Probatum secundum, quia cum character non sit naturalis potentia, neque habitus operatiuus proprie, non videtur rectius in subiecto aliquo collocari, quam proxime in anima, sicuti docetur de gratia habituali sanctificante ab iis qui ponunt illum a charitate realiter distinctam. Accedit quod finis characteris est, vt sit signum, quo homines inter se distinguantur, & cognoscantur, cuius sunt familiae; vnde conuenientius est poni in ipsa hominis substantia quam in aliqua eius potentia: & cum sic qualitas simplex & spiritualis, non potest poni in corpore sed in anima. His suppositis.

2. Quero primo, an character ita sit indelebilis, vt etiam post mortem, tam in Beatis, quam in damnatis permaneat.

Negatiuam sententiam esse probabilem insinuant, Lugo *disp. 6. sect. 4. num. 69.* Hurtado *disp. 3. diff. 14.* Suarez *q. 63. art. 5.* & Ochagavia *de Sacram. in gen. q. 16. num. 8.* Sed longe multo probabilius respondeo, manere etiam post mortem. Quia alias Christianus, vel Sacerdos qui post mortem miraculose resurgeret, esset iterum baptizandus, confirmandus, ordinandus, in quo, vt. 2. quod dici nequit, Sic S. Thom. *in 3. part. q. 64. num. 8.* Hurtadus vbi supra. Sayrus *lib. 4. cap. 4. quest. 1. art. 2.* Coninch *q. 63. art. 5. num. 16.* Moure *p. 3. cap. 1. §. 9. n. 7.* Castrus Palau *tom. 4.* & alij, quos citat Leander *de Sacram. tom. 1. tract. 1. disp. 3. q. 21.*

Sup. his praeter doctrin. Ref. not. seq. in to. 5. tr. 2. Ref. 38. legem doctrin. §. 1. prop. fin. a. vers. Item si degradatus.

3. Quero secundum, an character ita in alia vita permaneat, vt

Et sup. con. perma

Ec 2